

LATVIALAISET TYÖLÄISET SOSIALIDEMOKRAATTISEN DUUMARYHMÄN JAKAUTUMISESTA

Likvidaattorien sanomalehtiä lukevat työläiset tietävät, kuinka usein venäläiset likvidaattorit ovat kerskaillleet sillä, että latvialaiset marxilaiset työläiset ovat muka heidän puolellaan. Kun likvidaattorit saivat aikaan sosialidemokraattisen duumaryhmän kahtiajakautumisen, niin silloinkin he viittasivat innokkaasti latvialaisiin. Kukaan ei rohkene syyttää latvialaisia sosialidemokraattisia työläisiä sellaisesta, että he olisivat kieltäneet „maanalaisuuden” — kirjoittivat likvidaattorit,— ja yksinpä nämä latvialaisetkin työläiset ovat meidän puolellamme.

Ken tunsii hyvin tosiasiat, hän tiesi varmasti, että likvidaattorit... poikkeavat totuudesta. Kun latvialaiset työläiset ottivat käsiteltäväkseen „kuusikkoa” ja „seitsikkoo” koskevan kysymyksen, niin valtaosa näistä työläisistä asettui kannattamaan „kuusikkoa”. „Pravdassa” julkaistiin monien satojen latvialaisten sosialidemokraattisten työläisten sekä Riian, Mitavan, Liepajan ja muiden paikkakuntien monien monien ryhmien kymmeniä päätöslauselmia, jotka puolsivat kuuden työläisedustajan ottamaa kantaa. Kiihkeimmin Pietarin jälkeen reagoi Riika, tuo latvialaisten suurin työläiskeskus. Riian työläisten valtavan enemmistön päätöslauselmista uhkui mitä hartain uskollisuus johdonmukaisesti marxilaisuuden aatteille ja mitä vilpittömin suuttumus likvidaattoruutta vastaan.

Mutta yksi seikka piti paikkansa: likvidaattorien ja heidän „seitsikkonsa” puolesta esiintyivät hanakasti latvialaiset „huippukerrokset”. Latvialaisessa sanomalehdessä, jota silloin johtivat likvidaattorit, julkaistiin „kuusikkoa” vastaan tähdättyjä artikkeleja, jotka skandaalimaisen sävynsä ja likvidaattorilaisen sisältönsä puolesta eivät jääneet jälkeen

venäläisten likvidaattorien pietarilaisen sanomalehden artikkeleista.

On totta, että latvialaisista *työläisistä* vain aivan mitätön määrä kannatti likvidaattorien kampanjaa. Mutta „johtava” laitos oli likvidaattorien puolella. Ja sen edustajat puhuivat yhä Latvian järjestyneen proletariaatin „nimessä”...

Kului sitten vähän aikaa. Kokoontuivat kaikkien latvialaisten marxilaisten työläisten edustajat⁵⁵. Kysymyksellä sosialidemokraattisen duumaryhmän jakautumisesta oli siinä kokouksessa luonnollisesti hyvin huomattava sijansa. „Johtavat” likvidaattorit tekivät kaiken mahdollisen ja mahdollomankin tukeakseen „seitsikköä” tai ainakin hämätäkseen kysymyksen. Suotta! Siinä he eivät onnistuneet. Latvialaiset sosialidemokraattiset työläiset hyväksyivät virallisten edustajiensa kautta⁵⁶ seuraavan päätöslauselman (esitämme sananmukaisesti, tehden vain välttämättömimmät muutokset):

Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän jakautumisesta.

— „Kaikkien latvialaisten marxilaisten työläisten edustajat ilmaisevat mitä syvimmän valittelunsa Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän kahtiajakautumisen johdosta ja toteavat, että tänä jakautuminen on ollut kiertämätön seuraus siitä jakautumisesta, joka on tapahtunut ryhmän ulkopuolella Venäjän marxilaisten keskuudessa.

He korostavat, että edustajaryhmän yhtenäisyys on välttämätön, ja toteavat, että tuo yhtenäisyys voidaan aikaansaada

1) ottamalla yhdistymisen perustaksi ne päätökset, jotka marxilaisen kokonaisuuden ylimmät elimet hyväksyivät ennen jakautumista: *marxilaisen kokonaisuuden ohjelma, sen säännöt, Lontoossa hyväksytyt päätökset, marxilaisten yleisvenäläisen edustajiston päätökset vuoden 1908 joulukuulta ja vuoden 1910 tammikuulta;*

2) *kun löydetään sellainen yhteistoiminnan tapa, joka takaa ryhmän vähemmistön oikeudet.*

Latvialaiset marxilaiset työläiset antavat johtavan elimensä tehtäväksi tukea kaikkia yhdistymiseen suunnattuja toi-

menpiteitä, jotka vastaavat tässä päätöslauselmassa ilmaistuja katsantokantoja”.

Tällainen on päätöslauselma. Sen ytimenä, kuten lukija näkee, on se, että yhdistymisen eittämättömäksi ehdoksi katsotaan *entisen* marxilaisen kokonaisuuden tunnustaminen. Ken ei tunnusta ohjelmaa, sääntöjä, vuosien 1907, 1908 ja 1910 päätöksiä, — hänen kanssaan yhtenäisyys ei ole mahdollinen. Näin sanoivat latvialaiset työläiset. Siinä on latvialaisten päätöslauselman tärkeä merkitys.

Sovittelupyrkimykset olivat latvialaisten edustajakokouksessa epäilemättä hyvin voimakkaita. Latvialaiset eivät halunneet sanoa Duumassa olevalle likvidaattoriryhmälle suoraan ja avoimesti, että se on työläisten tahtoa rikkovien hajottajain ryhmä, että se on velvollinen luovuttamaan pois duumaedustajan-valtakirjansa. He eivät halunneet sanoa sitä siksi, että latvialainen vähemmistö ei ole mennyt niin pitkälle kuin venäläiset likvidaattorit, ja siksi, että latvialaisilla on säilynyt vielä jonkinlaisia toiveita sovinnon mahdollisuudesta Tshheidzen ryhmän kanssa.

Mutta joka tapauksessa latvialaiset työläiset ovat esittäneet tarkat ja selvät yhtenäisyyden *ehdot*.

Tosiaankin, miten latvialaisten päätöslauselman kannalta katsoen ratkaistaan ne kiistakysymykset, jotka ovat johtaneet duumaryhmän jakautumiseen?

Latvialaiset vaativat ensinnäkin ohjelman tunnustamista. Tämä merkitsee, että he *tuomitsevat* sen, että Duuman puhujalavalta esitetään kuulu „kansallinen kulttuuriautonomia”. Sillä ohjelma on virallisesti hylännyt tuon vaatimuksen, sillä yksinpä likvidaattori L. Martovkin on tunnustanut, että „kansallinen kulttuuriautonomia” sopii huonosti yhteen ohjelman kanssa. Jotta yhtenäisyys kävisi mahdolliseksi, likvidaattorien on luovuttava kansallisesta kulttuuriautonomiasta. Tätä merkitsee latvialaisten vastaus ensimmäiseen kiistakysymykseen.

Edelleen — kiistellään edustaja Jagellon hyväksymisestä duumaryhmän jäseneksi. *Miten* latvialaiset työläiset ratkaisevat tämän kiistan? He sanovat: katso vuoden 1908 joulukuussa hyväksyttyä päätöstä. Aukaisemme vastaavan asiakirjan, katsomme ja luemme:

— „Yhdistymisestä PPS:n „levitsan” kanssa.

— Kuultuaan menshevikkitovereiden ehdotuksen PPS:n levitsan kanssa yhdistymisestä marxilaisten yleisvenäläinen

edustajisto siirtyy keskustelulta päiväjärjestykseen". (Ks. selostusta, s. 46.)

Asia on selvä. Vuonna 1908 hyväksytyssä yleisvenäläisessä päätöksessä ei haluttu kuullakaan mistään Jagellon puolueen kanssa yhdistymisestä. Likvidaattorit *ovat rikkoneet* tämän päätöksen. Siis heidän on peruutettava Jagelloa koskeva hajaannusta aiheuttava päätöksensä.

Edelleen latvialaiset vaativat yleensä kaikkien joulukuussa 1908 ja tammikuussa 1910 hyväksytyjen periaatteellisten päätösten tunnustamista. Millaisia ovat nuo päätökset, minkä arvion ne antavat likvidaattoruudesta? Aukaisemme vastaavat asiakirjat ja luemme:

— „Todeten, että monin paikoin on havaittavissa puolue-sivistyneistön erään osan yrityksiä likvidoida „maanalaisuus” ja vaihtaa se muodoltaan hataraan yhtymiseen minkä hinnan tahansa vaativan legaalisuuden puitteissa, vaikkapa tuon legaalisuuden lunastushintana olisi ilmeinen luopuminen marxilaisen kokonaisuuden ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä,... *pitää välttämättömänä käydä mitä päättäväisintä taistelua likvidatorisia yrityksiä vastaan* ja kehottaa kaikkia tosi-marxilaisia työntekijöitä, riippumatta siitä, mitä puolueyhymää ja suuntaa he edustavat, vastustamaan mitä tarmokkaimmin näitä yrityksiä”.

Tällä tavoin tuomittiin likvidaattoruus vuoden 1908 päätöksissä (ks. selostuksen s. 38). Latvialaiset vaativat näiden päätösten tunnustamista.

Sitten seuraavat vuoden 1910 tammikuussa hyväksytyt päätökset. Niistä luemme: — „Se historiallinen tilanne, jossa sosialidemokraattinen liike porvarillisen vastavallankumouksen kaudella tapahtuu, kiertämättä synnyttää *proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen vaikutuksen ilmauksena* sen, että kiellellään illegaalinen puolue, väheksytään sen osuutta ja merkitystä, yritetään tyypistää marxilaisen kokonaisuuden ohjelma- ja taktiikkatehtäviä ja tunnuksia”.

Tällä tavoin tuomittiin likvidaattoruus vuoden 1910 päätöksissä. Latvialaiset vaativat likvidaattoreilta näidenkin päätösten tunnustamista.

Latvialaisten päätöslauselma hyväksyttiin *yksimielisesti*. Eivät *edes* läsnäolleet latvialaiset likvidaattoritkaan uskaltaneet äänestää sitä vastaan. He olivat saaneet

kyllin tuntuva opetuksen latvialaisilta työläisiltä, jotka kunnioittavat „maanalaisuutta” ja tunnustavat entisen marxilaisen kokonaisuuden päätökset. Tätä päätöslauselmaa vastaan äänestäminen olisi merkinnyt haasteen heittämistä kaikille latvialaisille proletaareille ja viimeistenkin kannattajien kadottamista työläisten keskuudessa.

Tällainen on latvialaisten työläisten päätös (edustettuna oli yli 3.000 järjestynyttä työläistä).

Latvialaiset työläiset sanoivat Tshheidzen ryhmälle sangen kohteliaasti, ilman ainoatakaan jyrkkää sanaa, mutta lujasti ja järkähtämättömästi:

— Haluatteko siis yhtenäisyyttä? Tunnustakaa entisen marxilaisen kokonaisuuden tärkeimmät päätökset, peruuttakaa ohjelman ja vuosien 1908—1910 päätösten rikkomiset, sanoutukaa irti niistä, jotka ovat luopuneet „maanalaisuudesta”, sanalla sanoen asettukaa marxilaisuuden kannalle.

Viimeinenkin aito työväenjärjestö, jonka nimessä Tshheidzen ryhmä yritti esiintyä, käänsi selkensä tälle ryhmälle. Likvidaattoruuden puoleen horjuvan seitsemän edustajan tueksi on jäänyt, kuten saattoi odottaakin, vain aivan pieniä likvidaattoriryhmiä. Kaikki proletaarinen jättää ja on jättänytkin heidät.

Duumaryhmä ilman työläisiä—juuri sellainen on likvidaattorien ryhmä Duumassa.

Latvialaisten päätöksen jälkeen tämä on jo aivan kiistatonta.